

Megjelenik minden
csütörtökön.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 4 K
Fél évre . . . 2 „
Negyed évre . . . 1 „

Egyes szám 10 fillér

ZSILVÖLGYE

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:

A római kath. plebániá
épületében (Templom-
utca). Hivatalos órák
naponta 5-7 ig.

Kéziratokat nem adunk
vissza.

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Kálmán.

Kiadó:
„Zsilvölgye“ lapkiadó-vállalat.

Főmunkatárs: Maderspach Victor.

A destruktív irányzat.

Irta: Dr. herceg Hohenlohe E. Károly,
nagyzebeni főesperes-plebános.

Van korunkban egy titokzatos, láthatatlan nagyhatalom, amely előtt az emberiség tulnyomó többsége föltétlen hódol és az a *divat*. Értem pedig az alatt nem csak a ruha, a kalap divatját, nem is annyira azt a vezető irányt, amely a zene, a színház, a szépirodalom és a műépítészetben mindig újabb és újabb műfajokat produkál, azokat mintegy ráneveli az emberekre. Hanem értem azokat az *irányeszméket*, melyek a közéletben, mondhatni varázsütésre meg-megnyilvánulnak és majdnem egyszerre lefoglalják maguknak úgy az országház padjait, mint az egyetemi katedrákat, az újságok hasábjait és a népgyűlési pódiumot egyaránt. Egy jelszó, egy hangzatos frázis, valami ötletszerű gondolat — nem tudni ki hozta, honnan ered — egy szép napon csak arra ébredünk, hogy bizony most mindenki csak arról beszél, arról ír.

Tagadhatatlan, hogy hazánkban az eszmék divata erősen kifejlődött. Magyarországon mindig a szónokok hazája volt; nem csoda tehát, ha az ilyen divateszmék rövid idő alatt meghódítják a magyar közvéleményt.

Ma az iskola, a tanügy kérdése foglalkoztatja leginkább a közérdeklődést ország-szerte. Hivatott, nem hivatott hozzászól ehhez a nehéz, fontos kérdéshez. És jellemző, hogy éppen az utóbbiak, olyanok, akik a tőzsde és az ipar kérdéseiben sokkal inkább jártasak, hogy éppen azok szólnak hozzá a lehangosabban és a legmerészebben is. Teszik azt pedig azért, mert véletlenségből éppen ez most a „divat.“

Mi, a tanügy bajnokai, mi nem divattersüségéből, nem mint műkedvelők, hanem mint olyanok, akik a gyermekoktatás, a népnevelés szent ügyét hivatásszerűen szívünkön hordjuk, úgy akarunk mi hozzászólni az iskolakérdéshez, jelesen a hitvallásos iskolák, a vallás-erkölcsi nevelés kérdéséhez.

Soha ilyen hangzatos, de egyszersmind üres frázisokkal olyan merész és egyúttal veszélyes teoriákkal nem álltak elé még a keresztény nevelés ellenségei, mint éppen napjainkban. Tudjuk jól, hogy nem a magyar szabadgondolkodók találmánya ez. Hisz mi, a nyugat legkeletibb exponensei megszoktuk már azt, hogy a világmozgató, az u. n. *nagy* ideákat, a korszakalkotó mozgalmakat mindig csak második, sőt harmadik kézből kapjuk. Így vagyunk mi a sokat emlegetett *destruktív irányzattal* is. Haladni kell! Már pedig ami a nyugati államokból jön, az egy bizonyos klikk előtt mindig haladást jelent, föltéve: hogy a szabadkőműves nagypá-

holyok műhelyéből küldik. Tehát, a destruktív irány, a vallás-erkölcsi nevelés, az egyháznak az iskolából való kiküszöbölése és az ennek elérésére inszenizált ádáz, valóban észnélküli harc, az szintén haladás számban megy, (mert az is az említett forrásból ered). És azért azt Szt. István országában is, mint kulturvívományt örömmel kell üdvözölni. Ugy akarják azt a szabadgondolkodók, kiknek már a neve is hirdeti, hogy csak úgy szabad gondolkozni, mint ők. És aki azt nem teszi, aki más véleményen van, az szerintök tudatlan, reakcionárius. Aki törekvésüket ellenzi, aki meg akarja védeni iskoláit, melynek ősei áldozataiból épültek és az iskolában meg akarja őrizni a vallásos nevelést: az felekezetieskedik. Aki nem türi, hogy gyalázzák és elrabolják legdrágább kincsét: gyermekeinek vallását, nem nézi tétlenül, hogy történelmi nagy múltja által megszerzett létjogosultságát holmi idegen származású és azért sem hazafiasan, sem keresztény módon gondolkodni nem tudók letagadják, föltötte egyszerűen áttérjenek a napirendre, az ilyenről azt mondják, hogy ő szítja a felekezeti békétlenséget!

Voltak idők, amikor Magyarországon tisztelték, becsülték kath. vallásunkat, iskoláinkat. Voltak aztán olyan idők is — nem is olyan régen — amikor hazánk nagy kath. többségét bántani kezdték, de akkor az a hatalmas tömeg, ez az *óriás* még egykedvűen tűrte; talán mert féltette a nyugalma, a kényelmét, talán mert nagyon bizott dicső múltjában, hatalmában —, nem kutatjuk. Azt azonban tudjuk, hogy ma a katolikus, a keresztény tábor talpra ugrott, fegyvert ragadott, ma magunk előtt a szervezett, az öntudatos, harcra kész katolikus phallanxot látjuk, — igaz ugyan még nem teljes létszámban, még hiányoznak sokan, akiknek ott volna a helyük a közlegények és a vezérek sorában, —, de mind számosabban csatlakoznak, mind jobban sorakoznak vihartépett, de diadalmas lobogójuk, a keresztény magyar lobogó körül, melyre első királyunk rátűzte Nagyasszonyunk magasztos képét. És látjuk, keresztény testvéreink is ébrednek és nem egy jel mutat arra, hogy talán nincs is már olyan messze az az idő, amikor mindnyájan, kik pozitív keresztény alapon állnak és azt védeni akarják, bajtársi kezet fognak majd egymásnak nyújtani: a közös kincs közös védelmezésére.

Nekünk, mint a nép tanítóinak tisztában kell lennünk a helyzettel. Olyan időket élünk, amikor nem elég, ha a kath. tanító azért tanít csak kath. iskolában, mert a sors úgy akarta, hogy éppen ott keresse kényerét. Nem. A kath. iskolák tanítói ma *meggyőződésből* kell, hogy szolgálják a kath. tanügyet. Meggyőződésük pedig az legyen, hogy a kath. népiskolák, ha valaha,

ugy most nélkülözhetetlenek. Hogy tehát iskoláinkat fenn kell tartanunk, sőt folyton emelnünk és kibővítenünk is kell azokat. Hirneves politikusoktól és pedig épenséggel nem kath. pártiaktól is hallottuk a most folyó kultuszvita alkalmával, hogy a felekezeti iskolára ma nagy szükség van. Mert azok úgy vallási, mint politikai szempontból fontos missziót teljesítenek. Mondották azt pedig olyan államférfiak, akik viszont akkor, amidőn felelőségteljes állásokban voltak. ők is állítottak fel áll. iskolákat. Amidőn tehát a kath. iskolák áldásos hivatását hangsúlyozzuk, azzal mi nem izgatunk az áll. iskola ellen. Mi csak törvényesen biztosított jogunkkal élünk, amikor az oktatás és nevelés terén aratott fényes történelmi múltunk tradícióihoz ragaszkodva kath. egyházunk áldásos pedagógiai működését biztosítani akarjuk a XX. században is. Kérdelem, *hol volna ma magyar kultúra katolikus egyház nélkül?* Hisz ő volt az, aki építette és vezette azt a sok ezer meg ezer, részben most is fennálló népiskolákat, azt a sok gimnáziumot, az összes magyar egyetemet. És ezen büszke, de nem kevésbé jogos kérdésre az ellentáborból válaszul felharsog a harckialtás: Nem kell nekünk felekezeti iskola, ki az egyházzal az iskolából. Ez is divattersü jelszó, de ami ennél sokkal gyászosabb: egyúttal arculcsapása az egész magyar nemzeti kulturának.

Halljunk más ilyen üres frázist: A vallásos nevelés szorítkozzék a heti két hittanórára, sőt a hittant tanítsák az iskolán kívül, a többi tantárgyból pedig küszöböltessék ki a vallás-erkölcsi nevelés, az iskola legyen teljesen vallás nélküli. Nem akarok hosszadalmas lenni. Azért ezen kitételek megcáfolására csak arra az országra utalok, ahol ezen axiómákat már törvénybe is iktatták. Nos és mit látunk ott Franciaországban. Azt, hogy maguk a törvényalkotói sem képesek azt keresztülvinni. Igaz, hogy a keresztény vallást kiszorították teljesen az iskolából. Igen, de ahelyett, hogy következetesen a vallási kérdéssel az iskolában egyáltalában nem foglalkoznának, azt tapasztaljuk, hogy mást, keresztény ellenes, a szabadgondolkodók vallását, az istentagadást, a vallási gyűlöletet, azt vitték bele az iskolába, a népbe. A keresztény erkölcsöt pedig helyettesíteni akarják a szabad erkölcs, az u. n. tiszta humanizmus ágise mögött rejtőző erkölcstelen életfelfogással, mely szerint minden szabad, ami sikerül és csak az a rossz, ami gyarló természetünknek nehezére esik. Ez a megdöbbentő eredmény pedig semmi egyéb, mint fényes bizonyítéka annak, hogy a vallás-erkölcsi nevelést mellőzni az iskolában nem lehet. Vagy keresztény gondolkodású, istenfélő, tiszta erkölcsű nemzedéket nevelünk és egyúttal jó hazafiakat, vagy pedig féktelen, oltárt és trónt egyaránt leromboló,

1253/1911. szám. tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A petrozsényi kir. járásbíróság mint tlkvi hatóság dr. Ábrahám József ügyvéd által képv. Szurd Juon I. Juon és társa petrillai lakos végrehajtónak Csarke Stefu petrillai lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverést végrehajtónak 38 korona tőke, 16 korona 80 fillérben megállapított eddigi a jelen kérésért 16 koronában megállapított költség iránti követelése kielégítése végett, továbbá a 693., 695. és 700. sztjkvre nézve csatlakozottnak kimondott Magyar Általános Hitelbank brassói fiókja 236 korona és jár. Penn Petru I. Dumitru 45 korona és jár. iránti követelése végett a dévai kir. törvényszék a petrozsényi kir. járásbíróság területén levő Petrilla község határán fekvő, a petrillai 68. sztjkvben A 1. 8., 9., rdsz. a. felvett 2997/1., 3004/1., 3009/1. hrsz., ingatlanokból a Csarke Stefu végrehajtást szenvedő nevének álló B. 12. alatti 1/2-ed jutalékra 50 kor., 50 fillér, az ottani 693 sztjkvben A 1. 1—3. rdsz. a. felvett 746., 748., 749., 755., 788., 790., 1020., 1025. hrsz. a fenti végrehajtást szenvedő nevének álló B. 2. alatti 1/2-ed jutalékra 636. korona; az ottani 695 sztjkvben A 2. rdsz. felvett 2980/2., 2981. hrsz. ingatlanból a fenti végrehajtást szenvedő nevének álló B. 5. alatti 1/2-ed jutalékra 37 kor. és az ottani 700 sztjkvben A 1. rdsz. a. felvett 1024. hrsz. ingatlanból a fenti végrehajtást szenvedő nevének álló B. 2. alatti 1/2-ed jutalékra 203 kor. egyenként és összesen 926 kor. 50 fillérben megállapított kikiáltási árban elrendeli azon kiegészítéssel, hogy az 1908. évi XLI. t.-c. 26. §. alapján házbéradó alá eső ingatlanok a kikiáltási ár felénél, egyéb ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adhatók.

Az árverés megtartására határnapul 1911. évi július hó 6-ik napjának d. e. 9 óráját Petrilla község házához kintüzi.

Az árverés a fenti tjkvben Csarke Demeter és neje Szurd Vaszia javára bekebelezett haszonélvezeti illetve szolgálmi jogot nem érinti.

Árverezni szándékozók, kivéve a kir. kincstárt, továbbá az 1889. évi XXX. t.-c. 10. §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő r.-t. és szövetkezeteket, valamint az 1898. évi XXIII. t.-c. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezeteket, mely utóbbiak a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlanok elárverezésénél bánatpénzt letenni nem kötelesek, tartoznak minden

egy-egy ingatlan kikiáltási árának, 200/0-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

Azon árverező, ki az árverés alá bocsátott ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségnek eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és a haladéktalanul folytatandó árverésben részt nem vehet.

A bánatpénz letétele aló az 1908. évi XLI. t.-c. 21. §-a alapján felmentett árverelő a bánatpénz kiegészítésének megfelelő összeget sem köteles letenni,

Petrozsény, 1911. ápr. 24.

Dr. Vékás s. k.,
kir. albiró.

A kiadmány hitelül:

Neustädtler s. k.,
kir. telegkönyvvezető helyettes.

**Egy tisztességes
fiu, nyomdász
tanulónak fel-
vétetik Mester
János könyv-
nyomdájában,
— Hátszegen. —**

Ki a gimn. I—II. oszt.
végezte előnybe részesül.

ELADÓ HÁZ

Petrozsényben a Malea-utca
legszebb helyén két ház egy
— nagy telekkel együtt —
szabadkézből eladó.

Érdeklődők forduljanak e lap
kiadóhivatalához.

Van szerencsém értesíteni a n.
é. közönséget, hogy az összes idei
**zöldség ujdonsá-
gokkal** mátol kezdve min-
der nap frissen ér-
kezet áruval szolgálhatok. Minden
áru az aradi piaci áron lesz
árusítva.

A zöldségpiacon a piros zászló-
hoz friss tiszai dunai-halakat szál-
lítok rendelésre, mi ugyanot esz-
közölhető.

Kérem b. pártfogásukat

Lutvak J.

aradi zöldség-nagykeresk.

A Magyar Élet és Járadék Biztosító Intézet mint Szövetkezet.

Elnöke: gróf Széchenyi Aladár.

Alelnök: gróf Erdődy Tamás.

Kormányzó testületi tagok:

Ehrenhöfer Aladár,

kereskedelmiügyi miniszteri tanácsos.

Gelléri Mór,

kir. tanácsos, az orsz. Iparegyesület igazgatója.

Báró Kemény Ákos,

Kisküküllő vármegye főispánja.

Lisznyai Damo Tihamér

miniszteri tanácsos.

Báró Petrichevich Horváth Arthur,

földbirtokos.

Rónay Elemér,

cs. és kir. kamarás.

Báró Rudnyánszky József,

a főrendiház háznagya.

Az intézet az összes élet-, haláleset- és elérési-biztosításokon kívül foglalkozik orvosi vizsgálat nélküli biztosításokkal, **kiházasítási és katonai szolgálatra** való ellátással. Azonfelül a Magyarországon létező nyugdíjas intézményekhez hasonlóan nyugdíjbiztosításokat is köt. Járadék-biztosításnál a legmagasabb járadékot nyújtja. A tiszta haszon

Biztosított tőke-állomány: 700/0-a a biztosított tagok között minden 5 évben szétosztás-ra kerül.

Intézeti palota:
Budapest,
Andrássy-ut 8.

Közelebbi felvilágosítással szolgál Budapesten az intézet igazgatósága VI. Teréz-körut 52. Vezérügynöksége Kolozsváron a Közhasznú Takarékpénztárnál, helyben Ruder L főügynökénél.

Kormányzó testületi tagok:

Báró Solymossy Lajos,

orsz. képviselő.

Gróf Stáray Gábor

Ungmegye főispánja.

Dr. Wallon Dezső,

közigazgatási bíró.

Leitner Zsigmond,

a Magyar Takarékp. Közp. Jelzálogbankjának vezérigazgatója.

Vargha Sándor,

vezérigazgató.

Dénes Tibor,

ügyvezető igazgató.

Dr. Lévy Zsigmond,

jogtanácsos.

**A legjobb padlóház
FRITZELAKK**

Egy ecsetvonással
szint és fényt ad.

TARTÓS!

ELEGÁNS!

KIADÓS!

— Használatban a —

LEGOLCSÓBB!

Vásárlásnál ügyeljen
a törvényesen védett
névre és etiketre; —
minden más csoma-
golást utasítson visz-
sza. Egyedüli raktár:

**GRAUSAM KÁROLY
PETROZSÉNY.**

ZÁMBÓ LAJOS

ács mester
Petrozsény

Elvállal mindennemű az építkezési szak-
mába vágó munkát pontos és gyors
kivitelen. Készít költségvetéseket és
tervrajzokat igen jutányos árak mellett.
Lakása Petrozsényben a Malea-utcában van.

Eladó telek.

Kerekes Józsefnek a
Kalvárián 3 szoba, kony-
ha, kamara és vetemé-
nyeskert és melléképületekkel ellátott telke
szabadkézből jutányos árban eladó.